

UZASADNIENIE

Powódka małoletnia J. R. reprezentowana przez matkę K. S. domagała się podwyższenia przysługujących jej alimentów z kwot po 330,- zł miesięcznie do kwot po 1.000,- zł miesięcznie. Domagała się również zasądzenia od pozwanego na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

(k. 2-6)

Pozwany M. R. ustosunkowując się do roszczeń powódki uznał je do kwoty po 600,- zł miesięcznie.

(k. 30)

Sąd ustalił stan faktyczny

Małoletnia J. R. ur. (...) jest córką pozwanego M. R.. Wyrokiem z dnia 8 kwietnia 2008r Sąd Okręgowy w Ostrołęce w sprawie I C 235/08 rozwiązał małżeństwo rodziców powódki. Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnią powódką powierzono obojgu rodzicom ustalając miejsce zamieszkania małoletnich przy matce. Sąd zasądził również od pozwanego na rzecz małoletniej powódki alimenty w kwotach po 330,zł miesięcznie na. Sąd ustalił kontakty pozwanego z córką w dwa weekendy w miesiącu.

Małoletnia jest, co do zasady, zdrowym dzieckiem, rozwija się prawidłowo. Małoletnia ma alergię na kurz oraz roztocza. Małoletnia oraz cała jej rodzina objęta jest dodatkowym ubezpieczeniem zdrowotnym, co kosztuje ich łącznie około 600,- zł miesięcznie. Leczenie odbywa się prywatnie w ramach ubezpieczenia. Na zakup leków na alergię jej matka przeznaczą około 200-250 zł na trzy miesiące. Małoletnia wymaga również specjalistycznych kosmetyków z uwagi na trądzikową cerę – specjalny krem, który wystarcza na dwa miesiące kosztuje około 200 zł. Według matki powódki na zakup obuwia i odzieży dla córki wydaje średnio miesięcznie nawet 500,- zł miesięcznie.

W 2009r przedstawicielka ustawowa powódki wraz z córką przeprowadziły się do O.. Przedstawicielka ustawowa powódki przed 8 laty ponownie wyszła ponownie za mąż za A. S.. Z małżeństwa tego pochodzi małoletni F. S., który ma obecnie 7 lat. Powódka jest bardzo związana emocjonalnie z mężem matki – traktuje go jako swojego ojca. Rodzina powódki mieszka w Z. w rodzinnym domu – koszty jego utrzymania to średnio kwota rzędu 800-1000 zł miesięcznie. Mąż przedstawicielki ustawowej powódki jest zamożnym człowiekiem – prowadzi rodzinny hotel w Z., rodzina żyje na wysokim poziomie materialnym.

Małoletnia uczy się w liceum nr IV w O. osiąga bardzo dobre wyniki w nauce. Małoletnia do szkoły dojeżdża busem z B., do B. z Zalesia dowożą ją dorośli członkowie rodziny. Małoletnia nie uczęszcza na dodatkowo odpłatne zajęcia. Małoletnia jest towarzyską dziewczyną, utrzymuje szerokie kontakty z towarzystwem ze szkoły, wychodzi do kina, teatru, na spotkania towarzyskie. Małoletnia wraz z rodziną dużo podróżuje; wyjeżdża również na liczne wycieczki ze szkoły, w tym zagraniczne oraz wymiany językowe. W przyszłości małoletnia planuje kontynuować naukę na studiach w W. na kierunku zarządzanie zasobami ludzkimi (HR).

Po rozwodzie z matką powódki pozwany utrzymywał kontakty z córką. Po wyjeździe powódki z matką do O. kontakty zostały znacznie ograniczone. Przez kolejne niecałe 2 lata matka powódki wysyłała córkę do ojca do (...) na kontakty autobusem – wyjazdy te w ogromnej większości opłacała matka powódki. W późniejszym czasie kontakty prawie zamarły z uwagi na postawę pozwanego, który w tym czasie nadużywał alkoholu. Pozwany od wielu lat utrzymuje sporadyczne kontakty z córką, przeważnie z inspiracji matki małoletniej w czasie, gdy ta odwiedza rodzinę matki w P.. Również kontakty telefoniczne stawały się co raz rzadsze. Ostatni kontakt powódki z ojcem miał miejsce w sierpniu 2016r, kiedy zadzwonił on do niej na urodziny. Ostatni raz pozwany miał osobisty kontakt z córką przed wakacjami w roku 2016.

Pozwany ma obecnie 39 lat, mieszka w P.. Pozwany jest zdrowy, na utrzymaniu posiada jeszcze 7 letniego syna A.. Według pozwanego od około 3 lat utrzymuje on abstynencję, zaczął pracować, powoli wychodzi z trudności finansowych. Pozwany ma zasądzone na syna alimenty w wysokości 500,- zł miesięcznie, które regularnie dobrowolnie płaci. Według pozwanego utrzymuje on z synem regularne kontakty. Według pozwanego pracuje on obecnie na 1/2 etatu z wynagrodzeniem w wysokości 1.000,- zł brutto (1/2 najniższej krajowej pensji) – z wynagrodzenia tego prowadzona jest egzekucja. Według pozwanego komornik ściąga mu z wynagrodzenia kwotę 430,- zł. Pozwany dodatkowo pracuje przy pracach wykończeniowych w W., dowozi również innych pracowników na takie prace. Według pozwanego jest w ten sposób w stanie zarobić łącznie do 2.500zł miesięcznie. Pozwany mieszka w P. w mieszkaniu stanowiącego własność jego matki – ponosi koszty utrzymania tego mieszkania. Pozwany nie posiada samochodu. Według pozwanego spłaca on pożyczkę w wysokości po 200,- zł miesięcznie – pozostały mu do spłaty jeszcze 4 raty.

Pozwany nie płacił alimentów. Przedstawicielka ustawowa powoda wszczęła przeciwko niemu egzekucję alimentów. Komornik w drodze prowadzonej egzekucji ściąga obecnie i przekazuje wierzycielce około 200,- zł miesięcznie Matka powódki złożyła również wniosek do Funduszu Alimentacyjnego, który przez latałożył na utrzymanie małoletniej powódki w miejsce jej ojca. Według stanu na dzień 1 czerwca 2016r. zadłużenie pozwanego wobec córki z tytułu alimentów wynosiło 4.033zł oraz 359 zł odsetek; zadłużenie pozwanego wobec Funduszu Alimentacyjnego wynosiło 18.201,- zł; koszty egzekucyjne łącznie prawie 2.250 zł.

(bezsporne, akta sprawy I C 235/08, ksero odpisu aktu urodzenia k. 10; zajęcie wynagrodzenia za pracę. 11, zeznania świadka A. S. k. 30-31; dowód z przesłuchania stron k. 31-32)

Sąd zważył, co następuje

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie jedynie częściowo.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów przedstawionych przez strony, dokumentów znajdujących się w aktach sprawy rozwodowych rodziców małoletniej oraz przede wszystkim na podstawie zeznań stron oraz świadka A. S.. Dowody te są wiarygodne, a w szczególności nie były kwestionowane przez stronę przeciwną.

Zgodnie z treścią art. 138 krio w razie **zmiany stosunków** można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Rozpoznając przedmiotową sprawę Sąd badał zatem jedynie, czy doszło do takiej zmiany stosunków, które uzasadniają ukształtowanie tego obowiązku w inny sposób – zwiększenie bądź pozostawienie go na dotychczasowym poziomie.

Przez zmianę stosunków rozumieć należy zmianę sytuacji osobistej, rodzinnej, majątkowej każdej ze stron. Do zmiany sytuacji majątkowej dochodzi w szczególności w przypadku zmiany dochodów stron, przesunięć w ich majątku; zwiększenia się bądź zmniejszenia koniecznych wydatków i kosztów utrzymania; uzyskania nowych możliwości zarobkowania bądź też w przypadku utraty dotychczasowych. Zmiana sytuacji osobistej i rodzinnej będzie miała miejsce w szczególności w przypadku zmiany stanu zdrowia stron wpływającego na ich możliwości zarobkowe oraz wydatki, jak również w przypadku zwiększenia się bądź zmniejszenia liczby osób pozostających na ich utrzymaniu. Sąd bada przy tym zawsze, czy przedstawione powyżej procesy zaszyły po stronie zarówno zobowiązanego jak i uprawnionego. Przedmiotem badania jest okres od ostatniego wyroku, ugody bądź umowy ustalającej wysokość alimentów.

Niezależnie od powyższego Sąd zawsze bierze pod uwagę treść przepisu art. 135 § 1 krio zgodnie, z którą wysokość alimentów zależy od usprawiedliwionych potrzeb małoletniego jak również możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do ich płacenia.

W ocenie Sądu w okresie od ostatnich prawie 9 lat doszło do istotnych zmian w sytuacji osobistej i materialnej stron, które uzasadniają zwiększenie należnych powodom alimentów.

Przede wszystkim podnieść należy, iż w badanym okresie znacznie wzrosły usprawiedliwione potrzeby małoletniej. Powódka z dziewczynki stała się młodą kobietą, która wkrótce osiągnie pełnoletniość. Powódka kontynuuje edukację obecnie już na poziomie Liceum Ogólnokształcącego, a w przyszłości planuje studia w W.. Wydatki związane z jej kształceniem zakupem wyprawki szkolnej, opłatami w szkole, wyjazdami szkolnymi, dojazdami do szkoły znacznie wzrosły od czasu, gdy była ona uczennicą II klasy szkoły podstawowej. Wraz z wzrostem powódki znacznie wzrosły wydatki na jej wyżywienie, zakup obuwia i odzieży, na zakup kosmetyków i środków czystości. Przedstawicielka ustawowa powódki ponosi również wydatki związane z leczeniem i przeciwdziałaniem alergii córki - wizyty u lekarza w ramach dodatkowego ubezpieczenia, zakup leków, zakup kremów powódka kosztują łącznie około 350,- zł miesięcznie. Niezależnie od powyższego wraz ze wzrostem powódki rozwijały się jej zainteresowania, na realizację których również konieczne są wydatki. W omawianym okresie rozwinęły się również potrzeby kulturalne i towarzyskie powódki – powódka często podróżuje z rodziną, często chodzi do kina i teatru, spotyka się ze znajomymi. Na usprawiedliwione potrzeby powódki składa się również część wydatków związanych z utrzymaniem domu, w jakim mieszka ona wspólnie z rodziną. Poza tym niezależnie od wzrostu potrzeb powódki na ich zaspokajanie nawet na poprzednim poziomie konieczne są co raz wyższe kwoty. W ciągu ostatnich 9 lat zwiększył się bowiem obiektywne koszty utrzymania, czego najlepszym wyznacznikiem jest wskaźnik wzrostu cen towarów i usług.

W następnym rzędzie stwierdzić należy, że nie kwestionując, co do zasady, skali wydatków na utrzymanie powódki jaką przedstawiła jej matka (około 2.400 zł miesięcznie), to zdaniem Sądu nie wszystkie mogą być one uznane za usprawiedliwione. Przede wszystkim w trakcie przesłuchania jako strona – przedstawicielka ustawowa powódki podała, że córka nie chodzi na żadne dodatkowe odpłatne zajęcia. Podobnie zastrzeżenia budzą wydatki na Internet – wątpliwe, jest aby Internet w domu, służył jedynie powódce, natomiast Internet z jakiego korzysta w telefonie komórkowym jest w ramach abonamentu. Również wydatki szkolne, wydatki na kosmetyki i środki czystości, a także wydatki na wyżywienie powódki wydają się być zawyżone.

Nadto wskazać należy, iż zestawienie wydatków przeznaczanych na utrzymanie powódki wskazuje na kwotę, która wartościami bezwzględnie niewiele ustępuje przeciętnemu miesięcznemu wynagrodzeniu netto, za które to kwoty utrzymują się całe rodziny. Sądowi z licznych spraw wiadomo również, że zestawienie kosztów utrzymania powódki przekracza również większość analogicznych zestawień dotyczących kosztów utrzymania wierzycieli alimentacyjnych kontynuujących naukę na studiach w obcych miastach, w tym nawet w tych największych i najdroższych. Przedstawicielkę ustawową powódki oraz jej męża stać jest na przeznaczanie na utrzymanie powódki tak znacznych kwot, albowiem ich sytuacja materialna jest bardzo dobra. Nie oznacza to wszakże, że drugi z rodziców ma być automatycznie obciążony znaczną częścią takich wydatków, niezależnie od jego możliwości zarobkowych i majątkowych.

W szczególności dotyczy to wydatków na wyjazdy powódki, a częściowo również na jej leczenie w ramach prywatnego ubezpieczenia oraz wydatków na kosmetyki i środki czystości.

Biorąc pod uwagę wszystkie powyższe okoliczności, a także uwzględniając wskazania wiedzy i doświadczenia życiowego Sąd uznał, że średnio miesięczne usprawiedliwione wydatki na utrzymanie powódki nie przekraczają kwot rzędu 1500,- zł miesięczne.

W kolejnym rzędzie podnieść trzeba, że wysokość obowiązku alimentacyjnego zależy również od możliwości zarobkowych i majątkowych pozwanego, a te są przeciętne. Według pozwanego osiąga on dochody w wysokości około 2.500,- zł netto miesięcznie i fakt ten nie był kwestionowany przez stronę powodową. Dodatkowo należy zaznaczyć, że jedynie niewielki ułamek tej kwoty to dochody pozwanego osiągane w sposób legalny, z których może być skutecznie prowadzona egzekucja. Jak wynika z zeznań przedstawicielki ustawowej powódki komornik przekazuje jej obecnie w ramach prowadzonej egzekucji kwoty rzędu zaledwie 200 zł miesięcznie. Łączne zadłużenie pozwanego z tytułu alimentów sięga kwoty 25.000,- zł

Niezależnie od wysokości dochodów pozwanego jego możliwości majątkowe są również determinowane przez jego wydatki. Pozwany zeznał, że ma drugie dziecko - 7 letniego syna, na którego utrzymanie przekazuje co miesiąc 500,- zł

miesięcznie, a okoliczność ta nie była kwestionowana przez stronę powodową. Pozwany ze swoich dochodów musi się również utrzymać: opłacić mieszkanie, zakupić sobie żywność, ubrania, środki czystości i kosmetyki, a jego wydatki w tej mierze mogą być porównywalne z zakresem usprawiedliwionych potrzeb córki w tym względzie.

W konsekwencji stwierdzić należy, że zdaniem Sądu Rejonowego, pozwany nie jest w stanie łożyć na utrzymanie córki wyższych alimentów niż kwota 600,- zł miesięcznie, do jakiej uznał on żądania pozwu. Kwota ta nie zaspokoi nawet połowy usprawiedliwionych wydatków na utrzymanie małoletniej, i to w sytuacji, gdy pozwany nie czyni żadnych osobistych starań o wychowanie i utrzymanie córki, gdyż praktycznie nie utrzymuje z nią żadnych kontaktów. Tym nie mniej obowiązek rodziców łożenia na utrzymanie małoletnich dzieci, choć co do zasady równy, nie jest taki sam. Obowiązek ten zależy od ocenianych indywidualnie możliwości zarobkowych i majątkowych każdego z rodziców. W sytuacji, gdy zakres tych możliwości znacznie się różni, możliwe a wręcz konieczne jest ukształtowanie wysokości tego obowiązku w sposób niesymetryczny, i to nawet jeżeli będzie to oznaczało, że rodzic na co dzień wychowujący dziecko, przeznacza również na jego utrzymanie znacznie większe kwoty. Taka sytuacja ma miejsce w rozpoznawanej sprawie.

Sąd zasądził podwyższone alimenty od dnia wniesienia pozwu.

Uwzględniając powództwo o podwyższenie alimentów jedynie częściowo Sąd oddalił je w pozostałym zakresie.

O kosztach sądowych rozstrzygnięto na podstawie art. 113 ust. 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, mając na względzie fakt wysokość zadłużenia pozwanego, oraz to, że w pierwszej kolejności powinien on skupić się na bieżącym wywiązywaniu ze swojego obowiązku alimentacyjnego.

O pozostałych kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c., biorąc pod uwagę w jakim zakresie każda ze stron wygrała sprawę.